

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil

Materia	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil			
Código	V51G110V01102			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Rúa Fernández, Montserrat			
Profesorado	Rúa Fernández, Montserrat			
Correo-e	montserua@gmail.com			
Web				

Descrición xeral O currículo é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos conceptuais (concepcións, compoñentes, niveis, etc.) como nos procedimentais (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, etc.), é por iso polo que é unha materia fundamental na preparación do futuro docente de educación infantil. Esta materia pertence á materia Organización do espazo escolar, materiais e habilidades docentes. Xunto a outras que serán cursadas neste mesmo curso (Organización do centro escolar) *constitúen un bloque formativo que se complementa mutuamente e que está orientado a sentar unhas bases didácticas firmes na formación das futuras Mestras e Mestres de Educación Infantil. É por iso, que o desenvolvemento desta nova materia continuará co proceso global de formación en Didáctica e Currículo. Esta materia ten como meta fundamental axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver competencias relacionadas co coñecemento, as técnicas e as actitudes necesarias para deseñar, executar e avaliar o currículo correspondente a unha Aula de Educación Infantil no sistema educativo español regulado na Comunidade Autónoma de Galicia.

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.

- B6 Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
- B7 Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
- B8 Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
- B9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
- B10 Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
- B11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
- B12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
- C1 Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
- C3 Coñecer os fundamentos de atención temprana.
- C4 Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
- C5 Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
- C6 Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
- C8 Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
- C9 Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
- C10 Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
- C11 Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
- C12 Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C31 Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C33 Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
- C55 Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.

C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Analizar e comprender os diferentes momentos históricos da Educación Infantil.	A3	B12	C1 C13 C26 C27 C28 C29	D1 D3 D5 D6 D8 D9 D10 D13 D14 D15

2. Coñecer e analizar as diferentes teorías e modelos curriculares e cuestionar críticamente as diversas tendencias e propostas da administración educativa e doutras instancias.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C3	D2
	A3	B3	C4	D3
	A4	B4	C5	D4
	A5	B5	C6	D5
		B6	C8	D6
		B7	C9	D7
		B8	C10	D8
		B9	C11	D9
		B10	C12	D10
		B11	C13	D11
		B12	C19	D12
			C20	D13
			C21	D14
			C22	D15
			C23	D16
			C24	D17
			C25	D18
			C26	D19
			C27	D20
			C28	D21
			C29	D22
			C30	
			C31	
			C32	
			C33	
			C55	
			C59	
			C60	
			C61	
			C62	
			C63	
			C64	
			C65	
			C66	
			C67	
3. Coñecer os diferentes niveis de concreción curricular e ser capaz de reproducilos nun esquema ou produto multimedia.	A1	B7	C24	D1
	A3		C25	D2
	A4		C26	D3
			C27	D4
				D5
				D6
				D7
				D8
				D10
				D13
				D15
4. Seleccionar, desenvolver e avaliar un currículo de Educación Infantil por proxectos no que se demostre un dominio dos elementos do currículo e das competencias en Educación Infantil. Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos para devandito proxecto, atendendo aos principios teóricos básicos de globalización e a súa aplicación ás etapas da Educación Infantil.	A1	B1	C1	D2
	A2	B3	C31	D6
	A3	B9	C32	D8
		B10	C33	D9
		B11	C55	D12
		B12	C59	D13
			C60	
5. Coñecer a evolución do rol do profesor de Educación Infantil e reflexionar sobre o profesor ideal, o seu nivel de competencia e de formación.	A3	B9	C11	D2
		B12	C12	D3
			C13	D5
			C21	D8
				D13
				D14
				D15

Contidos

Tema

1. A Educación Infantil desde os seus inicios á actualidade.

2. Teorías e modelos curriculares.

3. Niveis de concreción curricular.	3.1. Aproximación conceptual ao currículo. 3.1.1. Funcións do currículo. 3.1.2. Carácter do currículo. 3.2. Niveis de concreción curricular.
4. Currículo de Educación Infantil.	Características e componentes do curriculum de Educación Infantil
5. Componentes didácticos do proceso de ensino-aprendizaxe en Educación Infantil.	5.1 Os obxectivos e as competencias 5.2 Selección e secuenciación de contidos 5.3 Métodos, principios e estratexias didácticas 5.4 Tarefas de ensino e organización de procesos de ensino-aprendizaxe 5.5 Construción e análise de recursos e materiais didácticos 5.6 A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe
6. A programación na aula de infantil.	Programación didáctica e programación de aula
7. O profesorado de educación infantil.	Funcións Formación continuada e ao longo da vida

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	38	66
Traballo tutelado	23	40	63
Prácticum, Practicas externas e clínicas	0	15	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo /a estudante.
Traballo tutelado	O /a estudante desenvolverá exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante e con prácticas de traballo cooperativo.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Reflexionar sobre a práctica profesional. Desenvolverse en espazos externos de interese académico-profesional para o alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ao alumnado tamén se realizará a través de: - tutorización presencial no despacho do profesorado ou por teléfono en horario de tutorías. - tutorización vía correo electrónico: para atender as incertezas e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe vinculando coa actividade autónoma do estudante. Esta atención personalizada ao alumnado tamén se realizará a través de: - tutorización presencial no despacho do profesorado ou por teléfono en horario de tutorías. - tutorización vía correo electrónico

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	Realización dun proxecto que consistirá na realización de tarefas que demostren o coñecemento dos niveis de concreción curricular e dunha programación docente fundamentada a nivel teórico, complementada cunha exposición da mesma na data e termos que determine a docente ao longo do cuadrimestre.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B9 B11 B12	C1 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C25 C27 C28 C29 C30 C31 C33 C55 C59 C60 C61 C62 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D13 D15 D16 D17
Exame de preguntas de desenvolvemento	Neste apartado tomaranse en consideración os resultados nunha proba tipo tema ou de resposta longa que se realizará ao final do cuadrimestre sobre o contido da materia. Poderá combinarse con preguntas de resposta curta.	50	A3	B9 B12	C11 C12 C13 C21	D2 D3 D5 D8 D13 D14 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para aprobar a materia en primeira convocatoria, é necesario entregar en prazo e expor debidamente os traballos estipulados e superar as probas obxectivas sobre o contido da materia, cunha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos apartados suxeitos a avaliación.
- Considérase alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ao 80% das clases presenciais; devandito alumnado deberá entregar en prazo os traballos prescritos e superar un exame específico sobre o contido da materia.
- Para superar a materia esíxese unha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos apartados suxeitos a avaliación.
- A cualificación dos traballos, en caso de ser positiva, terase en conta na convocatoria de Xullo, non nas posteriores.
- As datas dos exames ordinarios e extraordinarios están dispoñibles na páxina web do Centro.
- Unha vez que o profesorado entre na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase.
- O alumnado que empregue o teléfono móbil durante o transcurso de calquera clase , teórico ou práctica, será expulsado inmediatamente da aula, salvo que por motivos pedagóxicos o/a docente permita o seu uso para a realización de traballos de clase aínda que nestes casos preferirase o uso de computadores ou tabletas.
- O alumnado que por motivos laborais non vaia a asistir a clase deberá porse en contacto co/a docente no primeiros quince días de curso.
- Respectaranse rigorosamente as datas de entrega dos traballos. Non se recollerá ningún fóra da mesma.
- Terase en conta as faltas de ortografía para a avaliación de cada un dos traballos presentados e no exame da materia. Por cada falta de ortografía descontarase 0.2 da nota final.
- Non se responderán a correos electrónicos durante o período vacacional.

- O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso 2019/2020

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández Tilve, MD, y Malvar Méndez, M. L., **Proyecto educativo de centro, programación de aula, unidad didáctica, adaptación curricular individualizada. Tareas indispensables en la labor docente. Ejemplificaciones.**, Torculo, 2006

Bibliografía Complementaria

Herrán, A. Y Paredes, J., **Didáctica General.**, Mc Graw Hill., 2008

Ibáñez, C., **El Proyecto de Educación Infantil y su práctica en el aula**, La Muralla, 2007

Escamilla, A., **Las competencias en la programación de aula: infantil y primaria (3 - 12 años)**, Graó, 2009

Gervilla, A., **Didáctica básica de la Educación Infantil**, Narcea, 2006

Gómez, I. y García, F J., **Aprender a enseñar**, Pirámide, 2014

Medina, A. y Domínguez, M., **Didáctica. Formación básica para profesionales de la educación**, Universitas, 2009

Moral, C., **Teoría y práctica de la enseñanza.**, Pirámide, 2010

Navarro, R., **Didáctica y Currículum.**, Dykinson, 2007

Sánchez, C., **Didáctica General.**, CCS, 2008

Feito, J., Pérez, A y Casanova, P, **Programación Didáctica**, Paraninfo, 2010

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/V51G110V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Outros comentarios

A proposta docente que se presenta pretende habituar aos estudantes ao manexo correcto do vocabulario e dos conceptos propios do ámbito curricular. Non se trata, por tanto, de memorizar definicións, nomes ou datas senón de comprender con claridade o significado dos termos e nocións que servirán de material de traballo nesta e outras materias do bloque.

Vivir a educación é moito máis que saber empregar unhas ferramentas técnicas. Os nenos e nenas pequenos precisan de mestres e mestras que saiban traballar de forma comprometida e alegre e xerarlles ilusión por aprender; que saiban ir abríndolles camiños novos de desenvolvemento. É por iso que concederemos moita importancia, a través da escritura, á forma en que cada estudante vive e sente o mundo da infancia.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Non é necesario ningún tipo de modificación ou adaptación xa que o deseño metodolóxico desta materia adáptase a calquera modalidade de ensinanza.

No caso de ter que impartir a docencia na modalidade semipresencial a actividade docente para aquel alumnado que non poida estar presente na aula poderá seguila a través do Campus Remoto en horario síncrono.

No caso de ter que impartir a docencia na modalidade totalmente non presencial a actividade docente impartirase a través do

Campus Remoto na súa totalidade.

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Se fose necesario as sesións de titoría poderán realizarse por medios telemáticos (aula virtual, correo electrónico) ou telefonicamente, baixo a modalidade de concertación previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Sen modificacións

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Todas as referencias están no apartado : Fontes de información

* Outras modificacións

Non procede

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

O examen poderá ser tipo test no caso de que as clases sexan non presenciais.

[Prueba anterior] => [Prueba nueva]

Exame de preguntas de desenvolvemento 50% = Exame de preguntas tipo test 50%

* Novas probas

* Información adicional
